

Brief per e-mail

Provincie Gelderland
T.a.v. Provinciale Staten van Gelderland
T.a.v. Gedeputeerde Staten van Gelderland

Uw kenmerk: PS2022-272
Uw datum: 19-04-22
Ons kenmerk: RG22-012

Afschrift:
-

ROCOV Gelderland
Secretariaat
Stekkenberg 73
6561 XG Groesbeek
T: 06 5083 4423
E: secretariaat@rocovgelderland.nl
I: www.rocovgelderland.nl

Arnhem, 6 mei 2022

Betreft: Reactie op Statenbrief Openbaar Vervoer onder druk

Geachte dames en heren,

Recentelijk ontvingen wij van u de Statenbrief 'Openbaar vervoer onder druk'. Dank voor de ontvangst van deze belangrijke brief. U vindt hieronder onze reactie.

Aanleiding

Om tegemoet te komen aan de wens van Provinciale Staten naar meer flexibele OV-concessies, wordt ambtelijk gewerkt aan een herijking van de huidige Nota's van Uitgangspunten Spoor en OV/Bus. Een nieuwe NvU Openbaar Vervoer gaat beide vervangen en combineert de huidige NvU's tot één document dat van belang is voor de komende aanbestedingen Openbaar Vervoer in Gelderland. Hierin worden de ambities van de provincie m.b.t. het OV nader beschreven. In de Statenbrief schetst de provincie een viertal denkrichtingen voor een inhoudelijk en financieel kader van het toekomstige provinciale Openbaar Vervoer.

Bovenaan de Statenbrief staan zes beleidsprogramma's vermeld. Goed Openbaar Vervoer, als een belangrijke drager van betrouwbare mobiliteit, is van invloed op alle genoemde beleidsterreinen. Dat aspect komt in de brief maar mondjesmaat naar voren, waardoor het de indruk geeft dat het Openbaar Vervoer meer als een "losstaand" element wordt beschouwd.

Als ROCOV zouden we graag een zeer concrete verbinding zien tussen het maatschappelijk belang van Openbaar Vervoer en deze beleidsterreinen. Ambities in beleidsprogramma's als "Klimaat, Gezonde leefomgeving, Wonen, Leefbaarheid, Economie, Bereikbaarheid" kunnen niet worden gerealiseerd zonder een adequate vormgeving van het Openbaar Vervoer.

Denkrichtingen

Om een indruk te krijgen wat een en ander inhoudt en wat de maatschappelijke gevolgen van keuzes kunnen zijn, worden in de Statenbrief vier richtingen genoemd. Inclusief de daarbij benodigde budgetten. Cursief treft u daaronder het commentaar van ROCOV Gelderland.

1. Behouden huidige voorzieningenniveau (huidige budget + aanvulling van 25 miljoen)

Deze richting leidt in ieder geval niet tot een verdere afschaling van het Openbaar Vervoer, maar biedt waarschijnlijk geen mogelijkheden om de rol van het Openbaar Vervoer (plus aanvullende mobiliteitsdiensten) in de nabije toekomst te vergroten.

Het Openbaar Vervoer kan mogelijk daardoor geen positieve bijdrage leveren aan een goed mobiliteitsbeleid, energietransitie, verstedelijkingsopgaven, stikstofreductie, en dergelijke. Een gemiste kans naar het oordeel van het ROCOV.

2. Loslaten maatschappelijke functies Openbaar Vervoer (huidige budget handhaven)

Met het huidige budget kan het huidige voorzieningenniveau van het Openbaar Vervoer niet meer gehandhaafd blijven en zullen er lijnen en/of ritten geschrapt moeten worden of lijnen worden gestrekt. Het Openbaar Vervoer zal haar rol in het mobiliteitsbeleid en andere beleidsterreinen steeds meer gaan verliezen. De provincie zal haar ambities op deze beleidsterreinen wellicht moeten bijstellen. De provincie hoopt dat de maatschappelijke gevolgen van deze richting niet op een andere manier om extra investeringen vragen. Het is op voorhand moeilijk aan te geven of dit laatste het geval is en hoeveel geld daarmee is gemoeid. Maar de hoop van de provincie dat het bedrag op nul uitkomt lijkt ons een ijdele. Het is zeer waarschijnlijk dat het Openbaar Vervoer op het platteland zwaar onder druk komt te staan; maar ook in de steden zal sprake zijn van verschraving van het Openbaar Vervoer.

Het moge duidelijk zijn dat dit voor ons een onaanvaardbare denkrichting is. Het ROCOV ziet het Openbaar vervoer nu juist wel als een dienst van maatschappelijk nut. Die maatschappelijke functie, noodzakelijk in het kader van de ambities op andere provinciale beleidsterreinen zien wij als één van de fundamenteën van goed Openbaar Vervoer

3. Deels loslaten maatschappelijke functie van het Openbaar Vervoer (huidige budget + extra budget)

Deze denkrichting werkt met een minimum van 5 en een maximum van 20 miljoen extra budget. Deze denkrichting laveert daarmee tussen de richtingen 1 en 2.

Het ROCOV pleit voluit voor het Openbaar Vervoer als belangrijke maatschappelijke taak en als belangrijke drager van beleid op de al eerder genoemde beleidsterreinen. Wij zouden daarom willen kiezen voor een principiële stap, gericht op het verder ontwikkelen van Openbaar Vervoer (de vierde denkrichting). Dat wil zeggen, kies voor versterking van het Openbaar Vervoer in Gelderland, en laat daarbij het budget niet leidend zijn, zoals bij deze derde denkrichting het geval is.

4. Verder door ontwikkelen Openbaar Vervoer (bestaand budget + 25 miljoen + extra budget)

Alleen deze richting leidt tot een keuze waarbij een positieve bijdrage aan de gewenste doelstellingen zoals (sociale) mobiliteit, energietransitie, verstedelijkingsopgaven, stikstofreductie, en dergelijke verwacht mag worden. Als ROCOV Gelderland baseren we deze insteek op de volgende redenering, steeds met maatschappelijk nut als fundament:

Vrijwel iedereen heeft een vervoersbehoefte. De keuze van het vervoermiddel wordt bepaald door wat ter plekke het meest makkelijk en comfortabel is. Het meest makkelijk en comfortabel wordt dan bepaald door het ter plekke aanwezige aanbod. Makkelijk en comfortabel wordt ook beïnvloed door gewoonte en het niet hoeven nadenken over je keuze. Dus is een goed aanbod van belang om te kunnen kiezen. Een goed aanbod aan Openbaar Vervoer heeft kenmerken zoals tamelijk snel, frequent, vlot en betrouwbaar van route (lees ander OV-middel of andere lijn) kunnen veranderen, kunnen zitten. Ben je enige tijd aan dat vervoermiddel gewend, dan blijf je daar vrij lang gebruik van maken, tot het moment dat je en/of op de gedachte komt dat je ook gebruik zou kunnen maken van een ander vervoermiddel. Dus tijdens corona vrij lang gebruik maken van je auto betekent dat je na corona daar wel een tijdje mee doorgaat. Gaan wonen in een nieuwbouwwijk zonder Openbaar Vervoer betekent dat je dat zo gewend bent dat je, mede afhankelijk van de afstand en eventuele andere factoren, gebruik blijft maken van de auto.

Het Openbaar Vervoer is de laatste decennia sterk gebaseerd op de vraag, waarmee dan niet de vervoersbehoefte wordt aangegeven, maar het werkelijke gebruik van het Openbaar Vervoer. Dus vanwege het klimaat, stikstof en de concentratie van wonen, werken, studeren en uitgaan bij het spoor dien je juist het aanbod van het Openbaar Vervoer te verbeteren. Kost dat dan geld? Ja, natuurlijk. Maar als het aanbod zo aantrekkelijk is, zullen er weer mensen gebruik gaan maken van dat Openbaar Vervoer. Dan stijgen de inkomsten weer. En het spaart ook geld uit. Minder autovervoer betekent besparingen op wegeaanleg en onderhoud, het niet weer telkens uitbreiden van bestaande parkeervoorzieningen of het aanleggen van nieuwe parkeervoorzieningen. Minder ongevallen? Dus besparing op de gezondheidskosten. Deze manier van denken zouden we graag als fundament bij de afwegingen van Provinciale Staten willen aanreiken.

We wensen u wijsheid bij uw afwegingen.

Met vriendelijke groet,
namens ROCOV Gelderland

Johan Kruithof
Voorzitter